ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยในบริบทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*

The Problems and Obstacles Regarding the Compliance on the EU Personal Data Protection Law and the Thai Personal Data Protection Law In the Context of the Tourism Authority of Thailand

อัญธิกา ณ พิบูลย์
Auntika Na Pibul

อาจารย์ประจำ
คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
148 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
Lecturer
School of Law, National Institute of Development Administration
148 Serithai Road, Klong Chan, Bangkapi, Bangkok, 10240
Corresponding author Email: auntika.n@nida.ac.th
(Received: July 25, 2024; Revised: September 27, 2024; Accepted: November 20, 2024)

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ททท. มีสำนักงานสาขาที่ตั้งอยู่ในเขตสหภาพยุโรป รวมทั้งมีสำนักงานใหญ่และสำนักงานภูมิภาคหลายสำนักงานที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยและมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในเขตของสหภาพยุโรปและในประเทศไทย ดังนั้น ททท. จึงอยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและของไทย แต่อย่างไรก็ตาม ททท. มีการดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล จึงก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น การบ่งชี้ว่า ททท. มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูล การบ่งชี้ฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลในแต่ละกิจกรรม งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาประเด็นปัญหาและอุปสรรคของ ททท. ในการปฏิบัติตามข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล หรือที่เรียกกันว่า General Data Protection Regulation (GDPR) และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 รวมทั้งมุ่งเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เช่น การจัด

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยในบริบทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย”, สนับสนุนโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ทำคู่มือกำหนดแนวปฏิบัติขององค์กรในการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่ ททท. จะมีความรับผิดที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อันจะส่งผลเสียต่อชื่อเสียงของ ททท. และประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ปัญหาและอุปสรรค, การปฏิบัติตามกฎหมาย, กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

Abstract

The Tourism Authority of Thailand (TAT) is a state-owner enterprise established for promoting Thailand Tourism. There are TAT's branch offices located in the EU and TAT's main offices and regional offices in Thailand which collect a range number of personal data from the data subjects in the EU and in Thailand, so that TAT is obliged to comply with the EU and Thai Personal Data Protection Law. Nevertheless, the fact that there are a wide range of activities of TAT involving the processing of personal data, has brought about some problems for TAT to comply with legal obligations. For instance, it can be difficult to determine whether TAT is a data controller or a data processor, as well as to identify the legal basis for processing personal data in each activity. This research explores the problems and obstacles of TAT to comply with the General Data Protection Regulation (GDPR) and the Personal Data Protection Act B.E. 2019 of Thailand (PDPA). Additionally, it aims to propose appropriate approaches for managing these problems and challenges, such as developing a manual for the organisation to comply with the laws. The goal is to reduce the risks for TAT to be liable for non-compliance with personal data protection laws, which could adversely affect both TAT's reputation and Thailand as a whole.

Keywords: The Tourism Authority of Thailand, Problems and Obstacles, Legal Compliance, Personal Data Protection Law

1. บทนำ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522[1] เพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริมและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ

[1] "พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 96 ตอนที่ 72, ฉบับพิเศษ, วันที่ 4 พฤษภาคม 2522, หน้า 1.

การท่องเที่ยวให้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งหมายความรวมถึง การสนับสนุนธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม นักท่องเที่ยว ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจการขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งการดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว[2] โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 5 ประการ คือ 1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2. เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันจะเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว 3. อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรีระหว่างประชาชนและระหว่างประเทศโดยอาศัยการท่องเที่ยว 5. ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว[3]

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ททท. จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลในหลากหลายบริบท และด้วยเหตุที่ ททท. มีสำนักงานหลายแห่งที่ตั้งอยู่ในหลากหลายประเทศซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงทำให้ ททท. อยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหลายประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของ ททท. มีความหลากหลาย ส่งผลให้ ททท. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายประเภทและเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากหลากหลายแหล่ง และมีการดำเนินกิจกรรมโดยบุคลากรภายในจากหลากหลายฝ่ายงานทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน นอกจากนั้น ททท. ยังมีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกับองค์กรทั้งที่เป็นภาครัฐ ภาคเอกชนมากมายที่อยู่ในหลากหลายประเทศ สถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาและอุปสรรคบางประการสำหรับ ททท. ในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลทำให้ ททท. มีความรับผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย อันจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กรและประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ เพื่อศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคกับ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี, ททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส และททท. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทย รวมทั้งเสนอแนะแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ ททท. มีแนวปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและของไทยและในขณะเดียวกันแนวทางดังกล่าวจะต้องไม่สร้างภาระเกินสมควรและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ขององค์กร

[2] มาตรา 4 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522

[3] มาตรา 8 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาโครงสร้างการเคลื่อนไหวของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี ททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส[4] และททท. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งศึกษาหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป ซึ่งหมายถึง ข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล หรือที่เรียกว่า General Data Protection Regulation (GDPR) และหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทย ซึ่งหมายถึง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของททท. รวมทั้งศึกษาคำแนะนำและแนวทางปรับใช้หลักกฎหมายดังกล่าวที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวและข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์บุคลากรของ ททท. มาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของ ททท. ในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทย เพื่อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับ ททท. ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่อไป

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อค้นหาคำตอบของโจทย์วิจัยที่ว่า ททท. มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยอย่างไร และควรกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร

ในส่วนของการวิจัยเชิงเอกสาร มุ่งศึกษา

1. เอกสารขั้นปฐมภูมิ (Primary Document) ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป (GDPR) และกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทย (พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562) และกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Document) ได้แก่ หนังสือ บทความในวารสารต่างประเทศ และคำแนะนำจากคณะทำงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น Article 29 Data

[4] เนื่องจากสำนักงานสาขาต่างประเทศของ ททท. ที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรปทุกสาขามีการดำเนินกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน ททท. จึงมอบหมายให้สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี และสำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส เป็นสำนักงานตัวแทนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการเคลื่อนไหวของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของสำนักงานสาขาต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในสหภาพยุโรป แต่อย่างไรก็ตาม การที่ ททท. จะสามารถกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์นั้น จะต้องพิจารณากฎหมายภายในของแต่ละประเทศร่วมด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์ของกฎหมายภายในของประเทศเยอรมันและประเทศฝรั่งเศสที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่อยู่ในขอบเขตของงานวิจัยนี้

Protection Working Party (A29WP)[5], European Data Protection Board (EDPB)[6] และหน่วยงานกำกับดูแลด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศต่าง ๆ เช่น CNIL[7], BfDI[8], เป็นต้น รวมทั้งข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ[9] แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย และประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละฝ่ายงานของ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี ททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส และททท. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ททท. ที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี ททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส และททท. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายดังกล่าว

---

[5] Article 29 Data Protection Working Party (A29WP) เป็นคณะทำงานของยุโรปที่จัดตั้งขึ้นตามความของมาตรา 29 ของ Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data ที่มีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ให้คำแนะนำในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลให้กับสหภาพยุโรป (European Commission) คณะทำงานนี้ถูกแทนที่โดย European Data Protection BOARD (EDPB) ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2561 ที่จัดตั้งขึ้นตามความของ GDPR มาตรา 68-76, ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ European Data Protection Board, “Who We Are,” [online] Available from : https://www.edpb.europa.eu/about-edpb/who-we-are/legacy-art-29-working-party_en [1 March 2024]

[6] European Data Protection BOARD (EDPB) มีเป้าหมายในการทำให้การปรับใช้และการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเขตเศรษฐกิจยุโรป European Economic Area (EEA) มีความสอดคล้องกัน ผ่านการดำเนินภารกิจในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดแนวทาง ข้อเสนอแนะ แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อสร้างความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันของหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งสนับสนุนการทำงานและร่วมมือกันกับ National Supervisory Authorities, ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ European Data Protection Board, “What We Do,” [online] Available from : https://www.edpb.europa.eu/about-edpb/what-we-do/tasks-and-duties_en [1 March 2024]

[7] Commission Nationale de l’informatique et des Libertés (CNIL) คือ หน่วยงานอิสระของประเทศฝรั่งเศสที่จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1978 โดยบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของฝรั่งเศส มีหน้าที่หลายประการที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล เช่น GDPR และ the French Data Protection Act (Loi Informatique et Libertes) รวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง, ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ CNIL, “CNIL’s Missions,” [online] Available from: https://www.cnil.fr/en/cnil/cnils-missions [1 March 2024]

[8] The Federal Commission of Data Protection and Freedom of Information (BfDI) คือ หน่วยงานที่มีความเป็นอิสระของประเทศเยอรมันซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1978 มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่สูงสุดของรัฐบาลกลางซึ่งมีหน้าที่หลายประการที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูล เช่น GDPR และ the BDSG (Federal Data Protection Act) รวมทั้งการจัดการกับข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล, ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ The Federal Commission of Data Protection and Freedom of Information, “About Us,” [online] Available from: https://www.bfdi.bund.de/EN/BfDI/UeberUns/ueberuns_node.html [1 March 2024]

[9] ผ่านกระบวนการพิจารณาและรับรองโดยคณะกรรมการกลางพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Central Research Ethics Committee (CREC)) ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

2. แผนผังข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้ ททท. มีอำนาจดำเนินการต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. การให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือ และประสานงานกับส่วนราชการ องค์การ สถาบัน นิติบุคคล และเอกชน ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

2. ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการในการฝึกอบรมและให้การศึกษาวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3. ส่งเสริมการทัศนศึกษา

4. สำรวจและรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ จากส่วนราชการ องค์การ สถาบัน นิติบุคคลและเอกชน ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5. สำรวจ กำหนดพื้นที่และสถานที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐและให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ททท.

6. สำรวจ วางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7. ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นรวมตลอดถึงการลงทุน หรือร่วมทุน เพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

8. กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

9. ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10. ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือร่วมทุนในกิจการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

11. ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน รับ โอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

12. กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ททท.[10]

[10] มาตรา 9 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้ ททท. มีสถานะเป็นนิติบุคคล ที่มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง และจะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรก็ได้ แต่ในการจัดตั้งสำนักงานสาขาภายนอกราชอาณาจักรจะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี[11] ทั้งนี้ เพื่อให้ททท. สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ททท. จึงจัดตั้งสำนักงานทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศมากมาย ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละสำนักงานจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทั้งจากในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนั้น ททท. จึงอยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหลายประเทศ

จากการศึกษาโครงสร้างขององค์กร หน้าที่ของแต่ละฝ่ายงานในองค์กร รวมทั้งการศึกษาข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามและบทสัมภาษณ์ตัวแทนของบุคลากร ททท. แล้ว พบว่า ททท. สำนักงานใหญ่และททท.สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี และสำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีการดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้[12]

[11] มาตรา 7 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522

[12] การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลในลักษณะเป็นภาพรวม เนื่องจากรายละเอียดของข้อมูลมีจำนวนมากและองค์กรขอสงวนสิทธิในการเผยแพร่เป็นการทั่วไปสำหรับข้อมูลบางส่วน

2.1 ททท. สำนักงานใหญ่

ประกอบด้วยหน่วยงานผู้ว่าการและฝ่ายงาน 8 ด้าน ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย และประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

2.2.1 หน่วยงานผู้ว่าการ ประกอบด้วย

2.2.1.1 สำนักงานผู้ว่าการ ทำหน้าที่ควบคุม สั่งการและกลั่นกรองงานของหน่วยงานภายใต้บังคับบัญชาที่จะขึ้นตรงต่อผู้ว่าการฯ รวมทั้งการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาล การกำกับดูแลที่ดี และการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การรับเรื่องร้องเรียน	เพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล สัญชาติ เสียงสนทนา เบอร์โทรศัพท์ (รับมาจากช่องทางเคาน์เตอร์ข่าวสารการท่องเที่ยว/1672 (TAT Contact Center)/Tourism Thailand.org Complain Center (https://portal.tourismthailand.org/Send-Complaint)/	หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงคมนาคม/กระทรวงการต่างประเทศ/ผู้ให้บริการเครือข่ายการสื่อสารต่าง ๆ ฯลฯ

2.2.1.2 หน่วยงานตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับนโยบาย กลยุทธ์ขององค์กร และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเชื่อถือได้ของกระบวนการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงาน	เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ของเอกสารและกระบวนการทำงาน	นักท่องเที่ยว บุคลากร ผู้รับจ้าง ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หมายเลขประจำตัวประชาชน หมายเลขหนังสือเดินทาง สัญชาติ เชื้อชาติ กรุ๊ปเลือด ศาสนา เลขบัญชีธนาคาร อีเมล (รับมาจากฝ่ายงานต่าง ๆ ในองค์กร)	ไม่มี

2.2.2 ด้านบริหาร ประกอบด้วย

2.2.2.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ทำหน้าที่บริหารงานสารบรรณ ควบคุมดูแลการรับส่งหนังสือเข้า-ออกให้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ดูแลด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับขององค์กร ดูแลด้านการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งดูแลบริหารงานด้านอาคาร สถานที่และยานพาหนะขององค์กร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การส่งจดหมายเชิญประชุมต่าง ๆ	เพื่อเชิญประชุม	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่	ไม่มี
การตรวจสอบเอกสารสัญญาต่าง ๆ	เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับจ้าง	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ (รับมาจากฝ่ายงานอื่น ๆ ภายในองค์กร)	ไม่มี
การใช้กล้องวงจรปิด	เพื่อรักษาความปลอดภัย	บุคคลภายนอก บุคลากร ททท.	ภาพ เสียง วิดีโอ	บริษัทผู้รับจ้างดูแลระบบ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การตรวจสอบการใช้งานเครื่องหมายหรือชื่อขององค์กรและการทำบันทึกข้อตกลงกับผู้ถูกตรวจสอบ	เพื่อควบคุมการใช้งานเครื่องหมายหรือชื่อขององค์กรที่ไม่ได้รับอนุญาต	ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน	ไม่มี
การเก็บข้อมูลผู้เข้ามาติดต่อสำนักงาน ททท.	เพื่อรักษาความปลอดภัย	บุคคลภายนอกบุคลากร ททท.	ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ เลขบัตรประจำตัวประชาชน	บุคคล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฯลฯ
การจัดซื้อจัดจ้างและการบันทึกข้อมูลเจ้าหนี้ในระบบ	เพื่อจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้รับจ้าง	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทาง เลขบัญชี เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.2.2.2 ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ทำหน้าที่ บริหารงานด้านทรัพยากรบุคคล งานยุทธศาสตร์ทรัพยากรบุคคล งานโครงการองค์กร งานอัตรากำลัง งานสรรหาและคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน รวมทั้งดูแลเรื่องการจัดสรรสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การรับสมัครงาน	เพื่อรับสมัครงาน	ผู้สมัครงาน	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลสุขภาพ ภาพถ่าย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ข้อมูลผู้ติดต่อ ประวัติอาชญากรรม	เปิดเผยข้อมูลบางส่วนเป็นสาธารณะในรูปแบบของประกาศผลรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก
การทำคำสั่งจ้าง/สัญญาจ้าง	เพื่อจ้างงาน	บุคลากร ททท.	ชื่อ นามสกุล อีเมล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ภาพถ่าย สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลสุขภาพ เงินเดือน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ประวัติอาชญากรรม	ไม่มี
การให้สวัสดิการกับบุคลากร ททท.	เพื่อบริหารจัดการสวัสดิการให้กับบุคลากร ททท.	บุคลากร ททท. และผู้ที่ได้รับสวัสดิการตามระเบียบของ ททท. เช่น บุตร	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลสุขภาพ ภาพถ่าย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานประกันสังคม/บริษัทประกันสุขภาพ ฯลฯ

2.2.2.3 ฝ่ายบัญชีและงบประมาณ ทำหน้าที่บริหารด้านบัญชี การเสนอของบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ การวางระบบและการตรวจสอบบัญชี การควบคุมงบประมาณขององค์กร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผย/การโอนข้อมูล
การออกใบแจ้งหนี้และใบเสร็จรับเงิน	เพื่อเบิกจ่าย	ผู้รับจ้าง	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เลขประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง เลขบัญชี เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
นำส่งใบกำกับภาษีให้กรมสรรพากร	เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย	บุคลากร ททท. และผู้รับจ้าง	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	กรมสรรพากร

2.2.3 ด้านนโยบายและแผน ประกอบด้วย

2.2.3.1 ฝ่ายวางแผน ทำหน้าที่จัดทำนโยบาย จัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กร และจัดทำบทวิเคราะห์ด้านการตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อใช้ในการกำกับทิศทางการดำเนินงานขององค์กร

2.2.3.2 ฝ่ายติดตามและบริหารความเสี่ยง ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขและอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินงานด้านการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารภาวะวิกฤต เพื่อให้ทุกหน่วยงานภายในองค์กรนำไปใช้เป็นแนวทาง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดประชุมและการจัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์และเพื่อควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์	บุคลากร ททท. และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เกี่ยวข้อง	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ภาพถ่าย วิดีโอ	ไม่มี

2.2.4 ด้านดิจิทัล วิจัย และพัฒนา ประกอบด้วย

2.2.4.1 ฝ่ายดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำหน้าที่กำหนดนโนบายและวางแผนงานสารสนเทศขององค์กร การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร รวมทั้งบริหารจัดการระบบงานด้านฐานข้อมูลตลาดเฉพาะในเชิงเทคนิคของระบบ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดทำ ดูแลเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน	เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว/ เพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานของเว็บไซต์	ผู้เข้าเยี่ยมชมและสมัครสมาชิก Website และ Application	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ คุ้กกี้[13]	บริษัทผู้รับจ้างดูแลเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน
การจัดทำระบบเครือข่าย WIFI และระบบอีเมล	เพื่อใช้ในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ขององค์กร	บุคลากร ของททท. และบุคคลภายนอกที่ยื่นคำขอใช้งาน	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์	บริษัทผู้รับจ้างดูแลระบบ

[13] คุ้กกี้ (Cookie) คือ ไฟล์ข้อความขนาดเล็กที่ถูกติดตั้งหรือบันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ใช้เว็บบราวเซอร์ในการเข้าชมเว็บไซต์ คุ้กกี้มีหลากหลายประเภทและมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ในบางกรณีการเก็บคุ้กกี้อาจมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เช่น IP Address, Location Data, ดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ David Gourley, Brian Totty, Marjorie Sayer, Anshu Aggarwal and Sailu Reddy, **HTTP: The Definitive Guide (Definitive Guides)**, 1st Edition (O'Reilly Media, 2002), p.263.

2.2.4.2 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทำหน้าที่สำรวจข้อมูลตลาดพฤติกรรมผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว รวมถึงการทำวิจัยหรือประสานงานด้านงานวิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถกำหนดแผนพัฒนาตลาดท่องเที่ยวให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบูรณาการกับนโยบายของรัฐบาลได้

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การสร้างแบบสอบถามโดยใช้ระบบ E-Survey	เพื่อรับความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำสำรวจตลาดและงานวิจัยต่าง ๆ	บุคคลภายนอก	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ความเห็นเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าต่าง ๆ	ไม่มี

2.2.5 ด้านสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว ประกอบด้วย

2.2.5.1 ฝ่ายสินค้าการท่องเที่ยว ทำหน้าที่วิเคราะห์แนวโน้มการท่องเที่ยวเพื่อกำหนดกลยุทธ์สินค้าการท่องเที่ยว และการส่งเสริมให้เกิดการประกอบการท่องเที่ยวการบริหารจัดการสินค้าท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและสร้างสรรค์รูปแบบสินค้าการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวในแผนการตลาดการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้จ่ายในประเทศไทย

2.2.5.2 ฝ่ายกิจกรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมและสร้างสรรค์กิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี เทศกาลและนันทนาการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม และบริหารเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

2.2.5.3 ฝ่ายส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำหน้าที่วิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับแนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาช่องทางการตลาดธุรกิจท่องเที่ยว ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศในการลงทุนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การทำประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการต่าง ๆ	เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ	นักท่องเที่ยวที่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม	ภาพถ่าย	เปิดเผยสาธารณะ
การจัดงานประกวดต่าง ๆ เช่น กลุ่ม Startup	เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดและให้รางวัล	ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์	เปิดเผยข้อมูลบางส่วนเป็นการสาธารณะ
การจัดทำเว็บไซต์ inspiredthailand.com เพื่อจัดกิจกรรมชิงรางวัลจากการแชร์รูปภาพประทับใจ	เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและให้รางวัล	ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์	บริษัทผู้รับจ้างดูแลเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน

2.2.6 ด้านตลาดในประเทศ ประกอบด้วย ฝ่ายภูมิภาคเหนือ ฝ่ายภูมิภาคกลาง ฝ่ายภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฝ่ายภูมิภาคภาคใต้ ฝ่ายภูมิภาคตะวันออก ทำหน้าที่บริหารจัดการ กลั่นกรอง ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน และการดำเนินงานของสำนักงานสาขาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของภูมิภาค ทั้งในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลการตลาดเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติทางด้านการตลาดของภูมิภาค การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งสร้างพันธมิตรด้านการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางและกิจกรรมท่องเที่ยว

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดทำสมุดเยี่ยมสำนักงาน	เพื่อรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และนำไปปรับปรุงแก้ไข	นักท่องเที่ยว	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ความเห็นเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย	ไม่มี
การจัดฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการ	เพื่อจัดฝึกอบรม	ผู้เข้าร่วมอบรม	ชื่อ นามสกุล อีเมล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์	ไม่มี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การรับข้อมูลคนต่างชาติเพื่อประสานงานในการจัด FAM Trip ในไทย	เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัด FAM Trip	สื่อมวลชน Influencers Bloggers	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ สำเนาหนังสือเดินทาง	ผู้ให้บริการสายการบิน/ที่พัก
การถ่ายภาพและวิดีโอเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวที่ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม	ภาพ เสียง วิดีโอ	เปิดเผยสาธารณะ

2.2.7 ด้านตลาดยุโรป อเมริกา แอฟริกา ตะวันออกกลาง ประกอบด้วย ฝ่ายภูมิภาคยุโรป ฝ่ายภูมิภาคอเมริกา แอฟริกา และตะวันออกกลาง ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และวิธีการส่งเสริมการขายที่เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย รวมทั้งกำหนดทิศทาง และดำเนินงานด้านความร่วมมือด้านการตลาดทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อขยายความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการผ่านการจัดกิจกรรม Road Show ในต่างประเทศ โดยรับลงทะเบียนทาง http://www.thaitravelmart.com	เพื่อส่งเสริมการขายที่เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย	ผู้ประกอบการนักท่องเที่ยว	ชื่อ นามสกุล อีเมลเบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่	ผู้สมัครลงทะเบียนและบริษัทผู้รับจ้างดูแลเว็บไซต์
การเก็บข้อมูลผู้ร่วมงานต่าง ๆ เพื่อส่ง E-Brochure	เพื่อเชิญเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งข้อมูลข่าวสารให้ทราบ	ผู้สนใจสมัครสมาชิก	ชื่อ นามสกุล อีเมล	ไม่มี

2.2.8 ด้านตลาดเอเชีย และแปซิฟิกใต้ ประกอบด้วย ฝ่ายภูมิภาคเอเชียตะวันออก ฝ่ายภูมิภาคอาเซียน เอเชียใต้ และแปซิฟิกใต้ หน้าที่กำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และวิธีการส่งเสริมการขายที่เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย รวมทั้งกำหนดทิศทาง และดำเนินงานด้านความร่วมมือด้านการตลาดทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อขยายความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวผ่านการลงทะเบียนทาง http://www.thaitravelmart.com	เพื่อส่งเสริมการขายที่เหมาะสมกับตลาดเป้าหมาย	ผู้ประกอบการนักท่องเที่ยว	ชื่อ นามสกุล อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่	ผู้สมัครลงทะเบียน
การจัดกิจกรรม FAM Trip	เพื่อให้ชาวต่างชาติได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวไทยและนำกลับไปประชาสัมพันธ์	สื่อมวลชน Influencer Blogger	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ สำเนาหนังสือเดินทาง	ผู้ให้บริการสายการบิน/ที่พัก

2.2.9 ด้านสื่อสารการตลาด ประกอบด้วย

2.2.9.1 ฝ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่กำหนด วางแผนกลยุทธ์การโฆษณาและกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศและองค์กรผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.2.9.2 ฝ่ายบริการการตลาด ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับ ควบคุมดูแลการผลิตวัสดุอุปกรณ์และสื่ออุปกรณ์ทุกประเภทเพื่อส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวขององค์กรให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การสำรวจตลาดโดยโดยใช้แบบสอบถาม	เพื่อให้ทราบพฤติกรรมผู้บริโภคและนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์	นักท่องเที่ยว	ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ อีเมล	ไม่มี
การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เข้าร่วมงานต่าง ๆ	เพื่อเชิญเข้าร่วมงาน Road Show และงานแถลงข่าว	ผู้ประกอบการสื่อมวลชน	ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ อีเมล	ไม่มี

2.2 ททท. สำนักงานสาขาต่างประเทศที่อยู่ในเขตของสหภาพยุโรป

ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมัน และททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานจำนวน 7-9 คน โดยจะมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยงานสำนักงานเป็นหลักในการบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายและกลยุทธ์ของ ททท. ในแต่ละปี โดยทั้งสองสำนักงานจะดำเนินกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การเชิญผู้ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรม Road Show	เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยได้พบกับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการต่างชาติ	นักท่องเที่ยว/ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงาน	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล สำเนาหนังสือเดินทาง	ไม่มี
การจัดกิจกรรม FAM Trip	เพื่อให้ชาวต่างชาติได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวไทยและนำกลับไปประชาสัมพันธ์	สื่อมวลชน Influencer Blogger	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล สำเนาหนังสือเดินทาง	ผู้ให้บริการสายการบิน/ที่พัก
การรับลงทะเบียนเพื่อจัดฝึกอบรม	เพื่อจัดฝึกอบรม	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล	ไม่มี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล	ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม	การเปิดเผยข้อมูล
การถ่ายภาพและวิดีโอ	เพื่อใช้การประชาสัมพันธ์	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ภาพถ่าย วิดีโอ	เปิดเผยต่อสาธารณะ
การรับสมัครงาน	เพื่อรับสมัครงาน	ผู้สมัครงาน	ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ สำเนาหนังสือเดินทาง ข้อมูลสุขภาพ ภาพถ่าย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ข้อมูลผู้ติดต่อ ประวัติอาชญากรรม	ไม่มี
การทำคำสั่งจ้าง/สัญญาจ้าง	เพื่อจ้างงาน	บุคลากร ททท.	ชื่อ นามสกุล อีเมล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ภาพถ่าย สำเนาหนังสือเดินทาง ประชาชน ข้อมูลสุขภาพ เงินเดือน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ประวัติอาชญากรรม	ททท. สำนักงานใหญ่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการให้บุคลากร ททท.

3. หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.1 หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป

กฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่บังคับใช้ในเขตสหภาพยุโรปในปัจจุบัน คือข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล หรือที่เรียกว่า General Data Protection Regulation (GDPR)[14] มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2561 เป็นต้นมา ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่จะวิเคราะห์ในหัวข้อถัดไป ดังต่อไปนี้

3.1.1 ขอบเขตการบังคับใช้

GDPR กำหนดขอบเขตการบังคับใช้เชิงเนื้อหาไว้ว่า ลักษณะของกิจกรรมที่อยู่ภายใต้บังคับของ GDPR คือ การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดหรือบางส่วนด้วยวิธีการอัตโนมัติและกระบวนการประมวลผลอื่นนอกเหนือจากวิธีอัตโนมัติกับข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบเป็นส่วนหนึ่งของระบบแฟ้มข้อมูลหรือตั้งใจจะประกอบเป็นส่วนหนึ่งของระบบแฟ้มข้อมูล[15] โดยไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าจะต้องเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐหรือของภาคเอกชน[16] นอกจากนั้น GDPR กำหนดไว้ว่าจะไม่ใช้บังคับกับการประมวลผลข้อมูลในบางกรณี เช่น การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน สืบสวนสอบสวน ตรวจจับหรือดำเนินคดีต่อความผิดหรือบังคับโทษทางอาญา รวมถึงการคุ้มครองและป้องกันภัยคุกคามต่อความปลอดภัยสาธารณะ[17] โดย GDPR กำหนดคำนิยามของคำว่า ‘การประมวลผล’ ไว้ว่าหมายถึง “การกระทำใด ๆ ต่อข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะด้วยวิธีการอัตโนมัติหรือไม่ เช่น การเก็บรวบรวม การบันทึก การจัดระเบียบ การวางโครงสร้าง การจัดเก็บ การปรับเปลี่ยนหรือแก้ไข การดึงข้อมูลมาใช้ การผสมรวม การใช้ การเปิดเผยโดยการโอน การเผยแพร่ หรือกระทำการอื่นใดที่ทำให้ข้อมูลมีการแพร่หลาย การจัดตำแหน่งหรือการรวม การจำกัด การลบหรือการทำลาย”[18]

GDPR กำหนดขอบเขตการบังคับใช้เชิงพื้นที่ไว้ว่า บังคับใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของสถานที่ตั้งของผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป ไม่ว่าการประมวลผลนั้นได้กระทำในหรือนอกสหภาพยุโรปก็ตาม

2. การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่อยู่ในสหภาพยุโรปโดยที่ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมิได้อยู่ในสหภาพยุโรป เมื่อกิจกรรมการประมวลผลนั้นเกี่ยวข้องกับ (a)

---

[14] Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the Protection of Natural Persons with Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of such Data, and Repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) มีผลบังคับใช้ในเขตเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Area (EEA)) ซึ่งประกอบด้วยประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (European Commission (EU)) จำนวน 27 ประเทศ และประเทศไอซ์แลน ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์

[15] Article 2 of GDPR

[16] Article 2 of GDPR

[17] Article 2 of Para 2 of GDPR

[18] Article 4 (2) of GDPR

การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป โดยไม่คำนึงว่าจะมีการชำระเงินโดยเจ้าของข้อมูลหรือไม่ (b) การติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป[19]

3.1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ

GDPR กำหนดคำนิยามศัพท์ของคำว่า ‘ข้อมูลส่วนบุคคล’ ไว้ว่า หมายถึง “ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลธรรมดาที่ถูกระบุหรือสามารถระบุอัตลักษณ์ได้ (‘เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล’) บุคคลธรรมดาที่สามารถถูกระบุอัตลักษณได้ คือ บุคคลที่สามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการอ้างอิงจากสิ่งที่ระบุอัตลักษณ์เป็นการเฉพาะ เช่น ชื่อ หมายเลขประจำตัว ข้อมูลที่แสดงถึงสถานที่ตั้ง สิ่งที่ระบุอัตลักษณ์ออนไลน์หรือปัจจัยประการหนึ่งหรือหลายประการที่เจาะจงไปยังอัตลักษณ์ทางกายภาพสรีรวิทยา พันธุกรรม จิตใจ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรืออัตลักษณ์ทางสังคมของบุคคลดังกล่าว”[20]

GDPR อธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไว้ว่าคือ “ข้อมูลส่วนบุคคลที่เปิดเผยต้นกำเนิดทางเชื้อชาติและชาติพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนาหรือปรัชญาหรือการเป็นสมาชิกสหภาพวิชาชีพ และการประมวลข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพเพื่อวัตถุประสงค์ในการระบุอัตลักษณ์บุคคลธรรมดาอย่างเฉพาะเจาะจง ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสุขภาพหรือข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตทางเพศหรือพฤติกรรมทางเพศของบุคคลธรรมดา”[21]

3.1.3 ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูล

GDPR กำหนดสถานะของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสองสถานะ คือ ผู้ควบคุม (Controller) และผู้ประมวลผล (Processor) คำว่า ‘ผู้ควบคุม’ หมายถึง “บุคคลหรือนิติบุคคล หน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหรือองค์กรอื่นใด โดยลำพังหรือร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่วัตถุประสงค์และวิธีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวถูกกำหนดโดยกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือของประเทศสมาชิก ผู้ควบคุมหรือเกณฑ์เฉพาะสำหรับการแต่งตั้งตัวแทนผู้ควบคุมอาจถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือกฎหมายของประเทศสมาชิกนั้น”[22] โดย GDPR กำหนดให้ผู้ควบคุมมีหน้าที่ต่าง ๆ เช่น แจ้งข้อมูลต่าง ๆ ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบเมื่อได้รับข้อมูลส่วนบุคคล เช่น วัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูล ฯลฯ จัดทำบันทึกกิจกรรมการประมวลผล[23] คำว่า

---

[19] Article 3 of GDPR

[20] Article 4 (1) of GDPR

[21] Article 9 of GDPR

[22] Article 4 (7) of GDPR

[23] Article 13 and 30 of GDPR

‘ผู้ประมวลผล’ หมายถึง “บุคคลหรือนิติบุคคล หน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในนามของผู้ควบคุม”[24] โดย GDPR กำหนดให้ผู้ประมวลมีหน้าที่ต่าง ๆ เช่น การปรับใช้มาตรการทางเทคนิคและมาตรการขององค์กรที่เหมาะสมในลักษณะที่ทำให้การประมวลผลข้อมูลเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดและทำให้แน่ใจว่ามีการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล ฯลฯ[25] ในส่วนของ‘ผู้ควบคุมร่วม’ GDPR อธิบายลักษณะไว้ว่าคือ “ผู้ควบคุมจำนวนตั้งแต่สองรายขึ้นไปซึ่งร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในประมวลผล”[26] ซึ่ง GDPR กำหนดให้ผู้ควบคุมร่วมจะต้องกำหนดความผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายสำหรับผู้ควบคุมร่วมแต่ละรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลและหน้าที่ของผู้ควบคุมแต่ละราย รวมทั้งการระบุที่ติดต่อสำหรับเจ้าของข้อมูล

3.1.4 ฐานทางกฎหมายในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

GDPR กำหนดหลักเกณฑ์การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ว่า ควรดำเนินการภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย ความเป็นธรรม ความโปร่งใส หลักการกำหนดขอบเขตของวัตถุประสงค์ หลักการใช้ข้อมูลให้น้อยที่สุด หลักความแม่นยำ หลักการกำหนดขอบเขตการเก็บรักษา หลักความสมบูรณ์และเป็นความลับ หลักความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้[27] ซึ่งการประมวลข้อมูลส่วนบุคคลจะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อดำเนินการภายใต้ฐานทางกฎหมายที่กำหนดไว้ เช่น (1) เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างหนึ่งหรือมากกว่า (2) การประมวลผลจำเป็นสำหรับการปฏิบัติตามสัญญาที่เจ้าของข้อมูลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อให้เป็นตามขั้นตอนที่เจ้าของข้อมูลร้องขอก่อนทำสัญญา ฯลฯ[28]

นอกจากนั้น GDPR กำหนดไว้ว่า การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษจะสามารถดำเนินการได้ในกรณี เช่น (1) เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมอย่างชัดแจ้งในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างหนึ่งหรือมากกว่า (2) การประมวลผลจำเป็นต่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามพันธกรณีและใช้สิทธิบางประการของผู้ควบคุมหรือเจ้าของข้อมูลในด้านที่เกี่ยวกับกฎหมายการจ้างงาน[29] โดย GDPR กำหนดไว้ว่าในกรณีที่การประมวลผลอยู่บนฐานความยินยอม ผู้ควบคุมจะต้องสามารถแสดงเห็นได้ว่าเจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของของตน ซึ่งในกรณีที่เจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมในรูปแบบของลายลักษณ์อักษร คำร้องขอความยินยอมควรจะอยู่ในลักษณะที่มีความแยกเฉพาะจากเรื่องอื่น ๆ ในรูปแบบที่เข้าใจได้และเข้าถึงได้ง่าย ใช้ภาษาที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน และแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนการให้ความยินยอมว่ามีสิทธิในการถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้[30]

---

[24] Article 4 (8) of GDPR

[25] Article 28 of GDPR

[26] Article 26 of GDPR

[27] Article 5 of GDPR

[28] Article 6 of GDPR

[29] Article 9 of GDPR

[30] Article 7 of GDPR

3.1.5 การเยียวยา ความรับผิดและโทษ

GDPR กำหนดสิทธิในการได้รับการชดเชยและความรับผิดไว้ว่า บุคคลใดก็ตามที่ได้รับความเสียหายทางวัตถุหรือความเสียหายที่ไม่ใช่ทางวัตถุอันเป็นผลจากการละเมิดบทบัญญัติจะต้องมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลจากความเสียหายที่ได้รับ[31] และกำหนดค่าปรับทางปกครองไว้สำหรับกรณีมีการละเมิดบทบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น (1) กำหนดจำนวนค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 10,000,000 ยูโรหรือในกรณีของวิสาหกิจคือไม่เกินร้อยละ 2 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้า แล้วแต่ว่าสิ่งใดมีมูลค่าสูงกว่า สำหรับการละเมิดบทบัญญัติ เช่น กรณีที่ผู้ควบคุมละเมิดการดำเนินการเกี่ยวกับเงื่อนไขการขอความยินยอมเด็กที่เกี่ยวข้องกับบริการสารสนเทศ ฯลฯ และ (2) กำหนดจำนวนค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 20,000,000 ยูโร หรือในกรณีของวิสาหกิจคือไม่เกินร้อยละ 4 ของยอดเงินหมุนเวียนทั่วโลกตลอดปีงบประมาณก่อนหน้า แล้วแต่ว่าสิ่งใดมีมูลค่าสูงกว่า สำหรับกรณีการละเมิดบทบัญญัติ เช่น การละเมิดหลักการพื้นฐานสำหรับการประมวลผลรวมถึงเงื่อนไขเรื่องความยินยอมตามมาตรา 5, 6, 7, 9 ฯลฯ[32]

3.2 หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่จะวิเคราะห์ในหัวข้อถัดไป ดังต่อไปนี้

3.2.1 ขอบเขตการบังคับใช้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดขอบเขตในเชิงเนื้อหาไว้ว่า ไม่ใช้บังคับในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดที่บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะใด กิจการใด หรือหน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะแล้ว เว้นแต่มีเหตุบางกรณี เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล และบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง ให้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะซ้ำกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือไม่ก็ตาม[33] และไม่ใช้บังคับการดำเนินกิจกรรมบางประการ เช่น การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ฯลฯ[34]

---

[31] Article 82 of GDPR

[32] Article 83 of GDPR

[33] มาตรา 3 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[34] มาตรา 4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดขอบเขตเชิงพื้นที่ไว้ว่าจะบังคับใช้กับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่า การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม แต่หากเป็นกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เมื่อเป็นกิจกรรมดังนี้ (1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม (2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร[35]

3.2.2 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า ‘ข้อมูลส่วนบุคคล’ ไว้ว่า “ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ”[36] และอธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไว้ว่าคือ “ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”[37]

3.2.3 ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลข้อมูล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า ‘ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล’ ไว้ว่าหมายถึง “บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล”[38] โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไว้หลายประการ เช่น การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล การจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม การแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล การตอบสนองต่อคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิของตน การจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฯลฯ[39] และกำหนดคำนิยามศัพท์ของคำว่า ‘ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล’ ไว้ว่าหมายถึง “บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิด

[35] มาตรา 5 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[36] มาตรา 6 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[37] มาตรา 26 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[38] มาตรา 6 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[39] มาตรา 37 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

เผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล”[40] โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ เช่น การจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม การแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น การจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฯลฯ[41]

3.2.4 ฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดฐานทางกฎหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลไว้หลายประการ ยกตัวอย่างเช่น 1. เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล 2. เป็นการจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญา 3. เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล 4. ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล[42] โดยมีการกำหนดเงื่อนไขของความยินยอมที่โดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ฯลฯ[43] พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดฐานทางกฎหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไว้หลายประการ ยกตัวอย่างเช่น 1. เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล 2. เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ การคุ้มครองแรงงาน ฯลฯ 3. ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูล[44]

3.2.5 ความรับผิดและโทษ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดความรับผิดและโทษไว้ 3 ประเภท คือ ความรับผิดทางแพ่ง โทษทางอาญา และโทษทางปกครอง

<u>ความรับผิดทางแพ่ง</u> ถูกกำหนดไว้สำหรับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม โดยจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

---

[40] มาตรา 6 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[41] มาตรา 40 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[42] มาตรา 24 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[43] มาตรา 19 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[44] มาตรา 26 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

และศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่าเข้าเงื่อนไขบางประการ เช่น ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย[45] โทษทางอาญา (ปรับและ/หรือจำคุก) ถูกกำหนดไว้สำหรับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติบางมาตราโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย เช่น การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หรือการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ ฯลฯ โดยให้เป็นความผิดที่ยอมความได้และกำหนดโทษทางอาญาไว้สำหรับผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในบางกรณี เช่น การเปิดเผยตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์การสอบสวน ฯลฯ นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดโทษทางอาญากรณีนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดไว้ด้วย[46] โทษทางปกครอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตราต่าง ๆ จะต้องได้รับโทษทางปกครอง ซึ่งกำหนดอัตราโทษไว้สามระดับ ได้แก่ ค่าปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท ไม่เกินสามล้านบาท และไม่เกินห้าล้านบาท เช่น กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ต้องระวางโทษค่าปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งลงโทษปรับทางปกครอง และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้[47]

4. บทวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยในบริบทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย[48]

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์บุคลากร ททท. ผู้วิจัยพบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่บุคลากร ททท. ในการปฏิบัติตาม GDPR และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ปัจจัยที่สำคัญคือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ ททท. ซึ่งส่งผลให้ ททท. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในปริมาณที่ค่อนข้างมากและมีความหลากหลายทั้งในแง่ของประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล สัญชาติของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมใช้ เปิดเผย หรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ประเภทของบุคคล/องค์กรที่โอนหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

[45] มาตรา 77-78 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[46] มาตรา 79-81 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[47] มาตรา 82-90 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

[48] การนำเสนอข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นเพียงการนำเสนอประเด็นปัญหาและอุปสรรคส่วนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องจำนวนหน้าของบทความและบางประเด็นมีข้อมูลที่องค์กรขอสงวนสิทธิไม่เปิดเผยเป็นการทั่วไป อนึ่ง แนวทางการปรับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปสำหรับประเด็นปัญหาและอุปสรรคทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยฉบับนี้ ททท. ได้นำเข้าหารือกับองค์กรกำกับดูแลในสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

ให้ ททท. ลักษณะของกิจกรรมที่มีทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ประเภทของบุคคล/องค์กรที่รับโอนข้อมูลส่วนบุคคลจาก ททท. รวมทั้งการขาดความรู้ ความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรก็อาจส่งผลให้มีการปรับใช้หลักกฎหมายไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วนตามหลักกฎหมาย และมีความแตกต่างไม่เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน นอกจากนั้น ประเด็นในเรื่องการขาดความตระหนักในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวได้เช่นกัน ในส่วนนี้จะวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยแยกอธิบายเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

4.1 ททท. สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี และททท.สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศสอยู่ภายใต้บังคับของที่จะต้องปฏิบัติตาม GDPR และ/หรือพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ หรือไม่

4.1.1 ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมัน และททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส

หากพิจารณาขอบเขตการบังคับใช้ GDPR ในเชิงเนื้อหาแล้วพบว่า ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส อยู่ภายใต้บังคับของ GDPR เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยวิธีการอัตโนมัติและกระบวนการประมวลผลอื่นนอกเหนือจากวิธีอัตโนมัติซึ่งประกอบเป็นส่วนหนึ่งของระบบแฟ้มข้อมูล จากผลการสัมภาษณ์ พบว่ามีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับขอบเขตในการบังคับใช้กฎหมายในเชิงพื้นที่ กล่าวคือ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส ถือเป็นสถานที่ตั้งของผู้ควบคุมข้อมูลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรปหรือไม่ เนื่องจากเป็นสำนักงานขนาดเล็ก มีบุคลากรจำนวนไม่มากและมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ได้มีความหลากหลาย ในกรณีนี้ GDPR กำหนดไว้ว่าจะบังคับใช้กับ “การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของกิจกรรมของสถานที่ตั้งของผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป ไม่ว่าการประมวลผลข้อมูลนั้นได้กระทำในหรือนอกสหภาพยุโรปก็ตาม” โดยไม่ได้กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า “สถานที่ตั้ง” ไว้ แต่ใน GDPR Recital 22 ให้คำอธิบายไว้ว่า “เป็นสถานที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงและมีประสิทธิภาพผ่าน*ระบบการบริหารจัดการที่มั่นคง* ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานสาขาหรือบริษัทลูกก็ตาม สถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดก็ไม่ใช่ปัจจัยที่นำมาใช้ในการพิจารณาสถานที่ตั้ง” แต่ในเรื่องสถานที่ในการจดทะเบียนจัดตั้งสถานที่ตั้งดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปนำมาใช้ในการพิจารณาในหลายคดีว่าองค์กรนั้น ๆ มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตสหภาพยุโรปหรือไม่[49] นอกจากนั้น ในคดี Weltimmo v NAIH (2015) ศาลได้กำหนดหลักเกณฑ์

[49] See Verein für Konsumenteninformation v Amazon EU Sarl (C-191/15, CJEU, 2016) and Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, ECJ, 2018)

ไว้ว่า องค์กรที่มีสำนักงานที่ตั้งหลักอยู่นอกเขตสหภาพยุโรป จะถือว่ามีสถานที่ตั้งในสหภาพยุโรปหรือไม่ ควรจะต้องพิจารณาระดับของความมั่งคงของระบบการบริหารจัดการและระดับของการดำเนินกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น ณ สถานที่ตั้งในสหภาพยุโรป โดยพิจารณาถึงลักษณะและบริบทของกิจกรรมขององค์กรร่วมด้วย[50] EDPB ให้ความเห็นว่าระดับของ "*การบริหารจัดการที่มั่งคง*" อาจจะอยู่ในระดับต่ำได้ เช่น หากมีพนักงานประจำสถานที่ตั้งเพียงหนึ่งคนและมีการดำเนินกิจกรรมที่อยู่ในระดับที่เพียงพอต่อระดับความมั่นคงของการบริหารจัดการ ก็จะทำให้สถานที่ตั้งดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับของ GDPR ได้เช่นกัน แต่ในทางตรงกันข้าม หากสถานที่ตั้งดังกล่าวมีพนักงานประจำสถานที่ตั้งหลายคน แต่ไม่ได้มีการดำเนินกิจกรรมประมวลผลใดเลยก็จะถือว่าไม่มีการบริหารจัดการในระดับที่มั่นคงเพียงพอที่จะทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายได้[51]

ประเด็นต่อไปคือ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ "*ดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของสถานที่ตั้งในสหภาพยุโรป*" หรือไม่ เนื่องจากทั้งสองสำนักงานมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นไปตามนโยบายของ ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย ในกรณีนี้จะต้องพิจารณาว่าสำนักงานดังกล่าว (1) มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในสหภาพยุโรปหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือที่อยู่ของเจ้าของข้อมูล (GDPR Recital 14) และ (2) มีความเชื่อมโยงที่เป็นไปได้ระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการโดยสถานที่ตั้งที่อยู่ในสหภาพยุโรปกับข้อมูลที่ถูกประมวลผลหรือไม่[52] ในกรณีที่ผู้ควบคุมมีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตสหภาพยุโรปด้วย จะต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ควบคุมที่อยู่นอกสหภาพยุโรปกับสถานที่ตั้งที่อยู่ในสหภาพยุโรปด้วย กล่าวคือ กิจกรรมการประมวลผลข้อมูลของผู้ควบคุมที่ตั้งอยู่นอกสหภาพยุโรปจะต้องมีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมของสถานที่ตั้งในสหภาพยุโรปอย่างแยกไม่ออก ภายใต้เงื่อนไขว่าสถานที่ตั้งที่อยู่ในสหภาพยุโรปจะต้องมีอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการประมวลผลดังกล่าวด้วย สถานที่ตั้งดังกล่าวจึงจะถือเป็นสถานที่ตั้งที่อยู่ภายใต้บังคับของ GDPR[53]

เมื่อพิจารณาทั้งสองประเด็นข้างต้นแล้ว พบว่า ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และ ททท. สำนักงานปารีส อยู่ภายใต้บังคับของ GDPR เนื่องจาก ททท. ทั้งสองสำนักงานมีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากสำนักงานใหญ่ โดยจดทะเบียน ณ ประเทศอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานดังกล่าว ซึ่งแต่ละสำนักงานมีบุคลากรประจำจำนวน 4-6 คน มีภาระหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน มีระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจนทั้งในส่วนของการตลาด การเงินและบัญชี การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล รวมทั้งมีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็น

---

[50] Para 29 and 31 of Weltimmo v NAIH (C-230/14, CJEU, 2015)

[51] European Data Protection Board, **Guidelines 3/2018 on the Territorial Scope of the GDPR (Article 3) Version 2.1**, (Adopted on 12 November 2019), p.7.

[52] Google Spain SL, Google Inc. v AEPD, Mario Costeja González (C-131/12, ECJ, 2014)

[53] Article 29 Data Protection Working Party, **Update of Opinion 8/2010 on Applicable Law in Light of the CJEU Judgement in Google Spain**, 00720/12/EN WP193, (Adopted on 16 December 2015), p.6.

ภารกิจหลักของสำนักงานและกิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นจากการวางแผนงาน การบริหารจัดการโดยสำนักงานดังกล่าว เช่น การจัดงาน Road Show ในประเทศเยอรมันและฝรั่งเศส โดยทั้งสองสำนักงานจะส่งหนังสือเชิญผู้ประกอบการไทย นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการต่างชาติให้มาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทย จึงถือได้ว่าทั้งสองสำนักงานมีระบบการบริหารจัดการที่มั่นคง และมีประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการดำเนินการในบริบทของกิจกรรมของสถานที่ตั้งในสหภาพยุโรป แม้การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการดำเนินการตามนโยบายของ ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทยก็ตาม แต่ทั้งสองสำนักงานยังคงมีอำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นภารกิจหลักของแต่ละสำนักงาน

4.1.2 ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย[54]

เมื่อพิจารณาลักษณะของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ ททท. สำนักงานใหญ่ แล้ว พบว่า ททท. สำนักงานใหญ่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จึงตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วน พ.ศ. 2562 แต่จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มีประเด็นทำให้เกิดความสับสนว่าหากมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยททท. สำนักงานใหญ่ แล้ว จะทำให้ ททท. สำนักงานใหญ่อยู่ใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศที่เป็นรัฐสัญชาติของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ ในกรณีนี้หากพิจารณาเงื่อนไขของการที่จะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของแต่ละประเทศแล้วจะพบว่า มักจะไม่ได้คำนึงถึงสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหลัก[55] แต่จะพิจารณาจากสถานที่ตั้งของผู้ควบคุมข้อมูลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในขณะที่มีการประมวลผลข้อมูลซึ่งมักจะมีความสัมพันธ์กับสถานที่อยู่ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในขณะที่มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เช่น การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศในเขตสหภาพยุโรปหรือผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสหภาพยุโรป หากการประมวลผลนั้นเกิดขึ้นนอกสหภาพยุโรปโดยสำนักงานที่ตั้งอยู่นอกสหภาพยุโรป การประมวลผลดังกล่าวก็จะไม่อยู่ภายใต้บังคับของ GDPR ตราบเท่าที่ไม่มีการเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือการเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป[56]

---

[54] เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่มีแนวทางในการตีความกฎหมายในบางประเด็น ประกอบกับในบางกรณี ททท. สำนักงานใหญ่ตกอยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตาม GDPR ททท. สำนักงานใหญ่จึงกำหนดแนวทางในการปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามแนวทางการปรับใช้ GDPR เป็นหลัก

[55] European Data Protection Board, **Guidelines 3/2018 on the Territorial Scope of the GDPR (Article 3) Version 2.1**, (Adopted on 12 November 2019), p.10 and Recital 14 of GDPR

[56] Ibid., p. 16 and Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 8/2010 on the Applicable Law**, 0836-02/10/EN WP179, (Adopted on 16 December 2010), p.8.

ประเด็นถัดไปคือ หาก ททท. สำนักงานใหญ่เป็นผู้รับโอนข้อมูลส่วนบุคคลมาจาก ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส ททท. สำนักงานใหญ่จะอยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตาม GDPR หรือไม่ กรณีนี้ GDPR มาตรา 3(2) กำหนดไว้ชัดเจนว่า GDPR จะบังคับใช้ในกรณีที่มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่อยู่ในสหภาพยุโรปโดยที่ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลมิได้อยู่ในสหภาพยุโรป เมื่อกิจกรรมการประมวลผลนั้นเกี่ยวข้องกับ (a) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลซึ่งอยู่ในสหภาพยุโรป โดยไม่คำนึงว่าจะมีการชำระเงินโดยเจ้าของข้อมูลหรือไม่ (b) การติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมของ ททท. สำนักงานใหญ่แล้ว พบว่ามีการดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลที่อยู่ในสหภาพยุโรปซึ่งได้รับโอนมาจาก ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส ซึ่งเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากเจ้าของข้อมูลที่อยู่ในสหภาพยุโรป เช่น การรับโอนข้อมูลส่วนบุคคลของสื่อมวลชน/Influencer/Blogger ต่างประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย (FAM TRIP) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวต่างชาติได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีและกลับไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทย ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวถือว่า ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ททท. สำนักงานปารีส ททท. สำนักงานใหญ่ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ททท. สำนักงานใหญ่ จึงมีสถานะเป็นผู้ควบคุมร่วมที่อยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตาม GDPR

4.2 ททท. มีการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย และประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษหรือไม่

4.2.1 ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟริต ประเทศเยอรมัน และททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส

หากพิจารณาจากกิจกรรมที่ดำเนินการโดย ททท. ทั้งสองสำนักงาน แล้วจะเห็นได้ว่ามีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายประเภท ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของเอกสารและไฟล์ดิจิทัลเพื่อดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลาย จากผลการสัมภาษณ์พบว่ามีประเด็นปัญหาในการพิจารณาว่า ข้อมูลใดบ้างเป็นข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ เลขหนังสือเดินทาง ข้อมูลเท็จ ฯลฯ ในกรณีนี้ A29WP อธิบายองค์ประกอบของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ 4 ประการ ดังนี้ (1) “ข้อมูลใดก็ได้” กล่าวคือ เมื่อพิจารณาลักษณะ คือ ข้อมูลใดก็ได้ทั้งที่เป็นรูปธรรม (เช่น เพศ) และนามธรรม (เช่น ความคิดเห็น การประเมิน) โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการพิสูจน์แล้วว่าจริงหรือเท็จ เมื่อพิจารณาเนื้อหา คือ ข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคลและชีวิตครอบครัว ซึ่งอาจมีความเกี่ยวพันกับสถานะต่าง ๆ ของบุคคลนั้น เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลประเมินการปฏิบัติงานเมื่อมีสถานะลูกจ้าง ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพเมื่อมีสถานะเป็นผู้ป่วย เมื่อพิจารณารูปแบบ คือ อยู่ในรูปแบบใดก็ได้ที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ตัวเลข ตัวอักษร รูปภาพ เสียง (2) “ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล” กล่าวคือ ข้อมูลบางอย่างอาจเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับวัตถุแต่สามารถบ่งชี้ถึง

ตัวบุคคลได้ โดยจะต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ เนื้อหา และผลกระทบของข้อมูลที่มีต่อบุคคลในแต่ละกรณีด้วย เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ (3) “ถูกระบุหรือสามารถระบุอัตลักษณ์ได้” คือ ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ แตกต่างจากบุคคลอื่น เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก อาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น 1. บ่งชี้โดยตรง (เช่น ชื่อ ภาพถ่าย) และ 2. บ่งชี้โดยอ้อม (เช่น เบอร์โทรศัพท์ เลขหนังสือเดินทาง) (4) “บุคคลธรรมดา” กล่าวคือจะต้องเป็นข้อมูลของบุคคลธรรมดาที่มีชีวิต โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติและถิ่นที่อยู่[57]

4.2.2 ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย

เนื่องจาก ททท. สำนักงานใหญ่ มีระบบ Server ในการจัดเก็บข้อมูลของตนเอง จึงมีการบริหารจัดการความปลอดภัยของข้อมูลให้เป็นไปตามระบบมาตรฐานการจัดการความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศต่าง ๆ เช่น ISO 27001[58] ซึ่งทำให้ต้องมีการใช้มาตรการทางเทคนิคต่าง ๆ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น การทำข้อมูลนิรนาม (Anonynimisation) การทำข้อมูลแฝง (Pseudonymisation) จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหาในการพิจารณาว่า เมื่อข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถระบุอัตลักษณ์ได้ จึงไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ และส่งผลให้ ททท. ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

ในกรณีของการทำข้อมูลนิรนาม (Anonynimisation) GDPR Recital 26 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “.....หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลจะไม่บังคับใช้กับข้อมูลนิรนาม กล่าวคือ ข้อมูลที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาที่ถูกระบุหรือสามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้ หรือข้อมูลส่วนบุคคลที่แสดงผลในลักษณะที่เป็นนิรนามซึ่งไม่ถูกระบุหรือไม่สามารถถูกระบุอัตลักษณ์ได้อีกต่อไป GDPR จะไม่ครอบคลุมไปถึงการประมวลข้อมูลนิรนาม รวมถึงการใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ทางสถิติและวิจัย” โดย A29WP แนะนำให้พิจารณาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเป็นรายกรณี โดยได้วิเคราะห์ถึงข้อจำกัดและความมีประสิทธิภาพของเทคนิคการทำข้อมูลนิรนามภายใต้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปไว้หลากหลายประเด็น[59] ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประมวลผลข้อมูลนิรนามไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

---

[57] Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 4/2007 on the Concept of Personal Data**, 01248/07/EN WP136, (Adopted on 20 June 2007), p.6-23.

[58] มาตรฐาน ISO 27001 เป็นแนวทางเชิงระบบที่ประกอบด้วยกระบวนการ เทคโนโลยี และบุคคลที่ช่วยปกป้องและจัดการกับข้อมูลองค์กรด้วยการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพอย่างถูกต้องและครอบคลุมภายใต้หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การปกป้องข้อมูลให้เข้าถึงได้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น การปกป้องความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล และความพร้อมใช้งานของระบบข้อมูล, ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ, “มาตรฐานระบบการจัดการความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ (ISO 27001)” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : https://www.masci.or.th/service/cert-iso27001/ [1 มีนาคม 2567]

[59] Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 05/2014 on Anonymisation Techniques**, 0829/14/EN WP216, (Adopted on 10 April 2014).

ในส่วนของการทำข้อมูลแฝง (Pseudonymisation) GDPR Article 4 (5) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า หมายถึง “การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่ข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถระบุเจาะจงถึงบุคคลธรรมดาใดได้อีกต่อไปหากไม่มีการใช้ข้อมูลเพิ่มเติม โดยที่ข้อมูลเพิ่มเติมดังกล่าวจะต้องถูกเก็บแยกจากกันและอยู่ภายใต้มาตรการขององค์กรและมาตรการทางเทคนิคเพื่อทำให้แน่ใจได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวจะไม่สามารถระบุถึงบุคคลธรรมดาที่ถูกระบุหรือสามารถระบุอัตลักษณ์ได้” กล่าวคือ การแฝงข้อมูลถือเป็นกระบวนการในการปกปิดอัตลักษณ์ในลักษณะเป็นการลดโอกาสในการเชื่อมโยงข้อมูลชุดนั้น ๆ เข้ากับข้อมูลชุดอื่น ๆ เช่น การเข้ารหัสข้อมูล (Encryption) การทำแฮช (Hash) ฯลฯ GDPR Recital 28 ระบุว่าการใช้เทคนิคแฝงข้อมูลสามารถลดความเสี่ยงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้และช่วยให้ผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลสามารถปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามกฎหมายได้ GDPR มองว่าการแฝงข้อมูลเป็นมาตรการหนึ่งในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล[60] นอกจากนั้น GDPR Recital 26 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “.....หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลจะบังคับใช้กับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลธรรมดาที่ถูกระบุหรือสามารถระบุอัตลักษณ์ได้ ข้อมูลส่วนบุคคลที่ผ่านกระบวนการแฝงข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ไปยังบุคคลธรรมดาโดยการใช้ข้อมูลเพิ่มเติมควรได้รับการพิจารณาว่าเป็นข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลธรรมดาได้” ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแฝงในลักษณะที่สามารถระบุตัวบุคคลธรรมดาได้หากใช้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ข้อมูลที่ถูกเข้ารหัสข้อมูล ฯลฯ จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

4.3 ททท. มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและ/หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ อย่างไร

4.3.1 ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมัน และททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า มีประเด็นปัญหาในการพิจารณาสถานะของททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส ในแต่ละกิจกรรม ว่าจะมีสถานะเป็นผู้ควบคุม ผู้ควบคุมร่วม ทั้งนี้ เนื่องจาก ททท. ทั้งสองสำนักงานมีการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มีความหลากหลาย และในบางกรณีเป็นการดำเนินการร่วมกันกับหลายองค์กร ในกรณีนี้ EDPB ให้คำแนะนำเกี่ยวกับองค์ประกอบของผู้ควบคุมข้อมูลไว้ 5 ประการ ดังนี้ (1) “เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล องค์กรสาธารณะหรือองค์กรอื่นใด” กล่าวคือ ไม่มีข้อจำกัดสำหรับสถานะของผู้ควบคุมข้อมูล จะเป็นบุคคลหรือองค์กรก็ได้ (2) “ผู้กำหนด” กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประมวลผล โดยพิจารณาจากกฎหมายที่ให้อำนาจ หรือจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นซึ่งมักจะเกี่ยวพันกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะต้องดำเนินการ (3) “โดยลำพังหรือร่วมกัน” กล่าวคือ อาจมีผู้ควบคุมได้มากกว่าหนึ่ง

[60] Article 25 and 32 of GDPR

ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการสำหรับการประมวลผลข้อมูลชุดเดียวกัน (4) “วัตถุประสงค์และวิธีการ” กล่าวคือ ผู้ควบคุมจะต้องสามารถกำหนดทั้งในส่วนของวัตถุประสงค์และวิธีการในการประมวลผลเพื่อแสดงให้เห็นถึงอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจที่มีต่อการประมวลผลข้อมูล โดยผู้ควบคุมสามารถมอบหมายให้บุคคลหรือองค์กรอื่นมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการประมวลผลได้แต่จะต้องไม่ใช่วิธีการที่จำเป็นสำหรับการประมวลผลนั้น ๆ วิธีการที่จำเป็นจะเกี่ยวพันใกล้ชิดกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประมวลผล เช่น ชนิดของข้อมูลที่ถูกประมวล ระยะเวลาในการประมวลผล ประเภทของผู้รับข้อมูล ประเภทของเจ้าของข้อมูล ฯลฯ และเกี่ยวพันใกล้ชิดกับเรื่องการประมวลผลที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายจำเป็นและได้สัดส่วนหรือไม่ (5) “ของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” กล่าวคือ การประมวลผลอาจจะมีหลายกระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน ในส่วนของผู้ควบคุมร่วม EDPB แนะนำให้พิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่พิจารณาแต่เพียงข้อตกลงระหว่างกัน โดยมุ่งพิจารณาว่าจะต้องเป็นลักษณะของการร่วมกันมากกว่า 1 ตัวตนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจว่าทำไมจะต้องมีการประมวลผลและจะต้องประมวลผลด้วยวิธีการใด และจะต้องมีการตัดสินใจร่วมกัน ไม่ใช่ต่างฝ่ายต่างดำเนินการ แต่สามารถแบ่งหน้าที่กันทำได้ ในกรณีที่มีผู้ควบคุมมากกว่าหนึ่งใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเดียวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเอง โดยไม่มีการตัดสินใจร่วมกันในการใช้ข้อมูล ก็จะไม่ถือว่าผู้ควบคุมเหล่านั้นเป็นผู้ควบคุมร่วม[61] นอกจากนั้น ผู้ควบคุมร่วมแต่ละฝ่ายไม่จำเป็นต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ประมวลผลก็ได้ แต่ต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการที่จำเป็นสำหรับการประมวลผลข้อมูลนั้น ๆ[62]

ดังนั้น ในกรณีที่ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต หรือททท. สำนักงานปารีส จัดกิจกรรม Road Show ร่วมกับองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนอื่น ๆ โดยมีการประชุมหารือเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และกำหนดภาระหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานต่าง ๆ ของแต่ละองค์กร เช่น ททท. มีหน้าที่ส่งหนังสือเชิญผู้ประกอบการไทย นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการนำเที่ยวต่างชาติเข้าร่วมงาน โดยองค์กรร่วมจัดจะเป็นผู้ส่งมอบรายชื่อผู้ประกอบการบางรายให้ ททท. รวมทั้งช่วยติดต่อประสานงานโดยตรงกับผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม Road Show และทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์งานกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันคือสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในกรณี ททท. ทั้งสองสำนักงานและองค์กรร่วมจัดร่วมกันตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล จึงทำให้มีสถานะเป็นผู้ควบคุมร่วมตาม GDPR ดังนั้น ททท. ทั้งสองสำนักงานจึงมีหน้าที่จะต้องทำข้อตกลงกับหน่วยงานร่วมจัดเพื่อกำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ GDPR Article 26 กำหนดไว้ แต่หากเป็นกรณีที่ ททท. ทั้งสองสำนักงานจัดกิจกรรม Road Show โดยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กร

[61] European Data Protection Board, **Guidelines 7/2020 on the Concepts of Controller and Processor in the GDPR Version 2.1**, (Adopted on 7 July 2021), p.9-24.

[62] Para 38 of Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH, (C-210/16, CJEU, 2018)

อื่น ๆ ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโดยการแชร์โพสใน Facebook ขององค์กรนั้น ๆ โดยไม่ได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินงานหรือกำหนดภาระหน้าที่ระหว่างกัน กรณีเช่นนี้ ถือว่า ททท. ทั้งสองสำนักงานเป็นผู้ควบคุมและองค์กรอื่น ๆ ไม่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมร่วม เนื่องจากไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแนวทางในการดำเนินงานรวมทั้งไม่มีส่วนรวมในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการประมวลผลข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

4.3.2 ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย

จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า เนื่องจาก ททท. สำนักงานใหญ่ มีบุคลากรจำนวนมากจากหลากหลายฝ่ายงาน จึงมีประเด็นพิจารณาในกรณีที่ ททท. สำนักงานใหญ่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลมาโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลจะถือว่าเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแยกต่างหากจาก ททท. สำนักงานใหญ่หรือไม่ และหากบุคลากรดังกล่าวโอนข้อมูลไปยังบุคลากรฝ่ายงานอื่น ๆ จะถือว่าบุคลากรผู้รับโอนเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหรือไม่ ในกรณีนี้ EDPB ให้ความเห็นไว้ว่า กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลคือองค์กร บุคลากรที่ทำงานในองค์กร เช่น CEO หรือพนักงานขององค์กร ที่ดำเนินการตามภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นลูกจ้างขององค์กร จะไม่ถือว่าเป็นผู้ควบคุมแยกต่างหากจากองค์กร EDPB อธิบายลักษณะของผู้ประมวลผลไว้ว่าจะต้องเป็นอีกตัวตนที่แยกต่างหากจากผู้ควบคุมซึ่งมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในนามของผู้ควบคุม ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรฝ่ายใดก็ตามที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการดำเนินการตามภาระหน้าที่ในฐานะเป็นลูกจ้างขององค์กร ไม่ว่าจะได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลหรือได้รับโอนข้อมูลมาจากอีกฝ่ายงานก็ตาม ก็จะไม่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลแยกต่างหากจากองค์กร[63]

นอกจากนั้น หาก ททท. สำนักงานใหญ่ จ้างบริษัทหรือบุคคลภายนอกเข้ามาดำเนินการต่างๆ ผู้รับจ้างดังกล่าวจะมีสถานะเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ต่อเมื่อเป็นการรับจ้างประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้นและผู้รับจ้างจะต้องทำตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีอำนาจตัดสินใจใด ๆ เลยหรือไม่ เนื่องจากในบางกรณีผู้รับจ้างเข้ามาดำเนินการในกิจกรรมหลักที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้สามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้และผู้รับจ้างสามารถกำหนดวิธีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้เอง เช่น การจ้างบริษัทเข้ามาดูแลเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมด ส่งผลให้บริษัทสามารถเข้าถึงและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในระบบ Server ของ ททท. ได้ จึงเกิดประเด็นพิจารณาว่าบริษัทผู้รับจ้างนี้ถือเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ ในกรณีนี้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป (European Data Protection Supervisory (EDPS)) แนะนำไว้ว่า เรื่องนี้จะต้องพิจารณา

[63] European Data Protection Board, **Guidelines 7/2020 on the Concepts of Controller and Processor in the GDPR Version 2.1**, (Adopted on 7 July 2021), p.3.

ข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี แม้ผู้ประมวลผลจะต้องดำเนินการตามสั่งของผู้ควบคุมเท่านั้น แต่ผู้ควบคุมสามารถให้อำนาจแก่ผู้ประมวลผลในการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะประมวลผลข้อมูลตามคำสั่งของผู้ควบคุมได้ เช่น ให้อำนาจแก่ผู้ประมวลผลในการเลือกวิธีการทางเทคนิคที่เหมาะสมในการดำเนินการตามคำสั่งของผู้ควบคุม[64] ดังนั้น บริษัทผู้รับจ้างดูแลเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศดังกล่าวจึงมีสถานะเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

4.4 ททท. ใช้ฐานทางกฎหมายใดในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ

4.4.1 ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมัน และททท. สำนักงานปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในสหภาพยุโรป เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ส่วนตัว อีเมลส่วนตัว และในบางกรณีจะมีการประมวลผลข้อมูลสุขภาพ (เพื่อใช้ในการจัดเลี้ยงอาหารและ/หรืออำนวยความสะดวกกรณีเป็นคนทุพพลภาพ) ฯลฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ซึ่งข้อมูลบางส่วนจะถูกเก็บรวบรวมในลักษณะของนามบัตร หรือเป็นการรับแจ้งด้วยวาจา ในงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งาน Road Show ที่สำนักงานเป็นผู้จัด โดยข้อมูลบางส่วน เช่น ข้อมูลรายละเอียดการติดต่อ (ชื่อ นามสกุล อีเมล) จะถูกนำไปทำเป็นฐานข้อมูลและแบ่งปันให้กับผู้เข้าร่วมงานคนอื่น ๆ ในงานนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น ในกรณีนี้จึงเกิดประเด็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่า ททท. ทั้งสองสำนักงานจะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวโดยใช้ฐานทางกฎหมายใด สามารถใช้ฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุม (Legitimate Interests) ได้หรือไม่

GDPR กำหนดฐานทางกฎหมายสำหรับประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ใน Article 6 และกำหนดฐานทางกฎหมายสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไว้ใน Article 9 ในส่วนฐานทางกฎหมายเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายจะเป็นฐานที่ใช้สำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตาม Article 6 เท่านั้น จึงอาจกล่าวในเบื้องต้นได้ว่า การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไม่สามารถใช้ฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายได้ โดย GDPR Article 9 อธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไว้ แต่ไม่ได้ระบุกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นข้อมูลใดบ้าง โดยใช้คำว่า “...ข้อมูลส่วนบุคคล**ที่เปิดเผยถึง**...” (“... Personal Data ***Revealing***...”) ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจึงอาจบ่งชี้ถึงข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษได้โดยตรงหรือบ่งชี้โดยอ้อมก็ได้[65] จึงสรุปได้ว่า ททท. ทั้งสองสำนักงานมีการประมวลผล

---

[64] European Data Protection Supervisor, **Guidelines on the Concepts of Controller, Processor and Joint Controllership under Regulation (EU) 2018/1725**, (Adopted on 7 November 2019), p.9-10.

[65] ดูคำอธิบายลักษณะของ “ข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ” ตามบทบัญญัติของ GDPR ในหัวข้อ 3.1.2.

ข้อมูลชนิดพิเศษ คือ ข้อมูลสุขภาพ และเมื่อพิจารณาฐานทางกฎหมายตาม GDPR Article 9 แล้วพบว่า ททท. ทั้งสองสำนักงานจะต้องใช้ฐานความยินยอมโดยแจ้งชัดจากเจ้าของข้อมูลในการประมวลผลข้อมูลดังกล่าว โดยจะต้องดำเนินการขอความยินยอมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ GDPR กำหนดไว้ เช่น จะต้องมีการแจ้งสิทธิ์ในการถอนความยินยอมให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนและผู้ควบคุมจะต้องสามารถแสดงเห็นได้ว่าเจ้าของข้อมูลให้ความยินยอมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวแล้ว ฯลฯ[66] ในส่วนของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ส่วนตัว อีเมลส่วนตัวนั้น จะใช้ฐานทางกฎหมายเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมได้หรือไม่ ในกรณีนี้ GDPR Recital 47 กำหนดไว้ว่า ฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมจะใช้ได้เมื่อการประมวลผลข้อมูลไม่เกินไปว่าผลประโยชน์หรือสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ควบคุมกับเจ้าของข้อมูล (เจ้าของข้อมูลอาจอยู่ในฐานะลูกค้าหรือผู้ใช้บริการของผู้ควบคุม) โดยจะต้องมีการประเมินอย่างระมัดระวังว่า เจ้าของข้อมูลสามารถคาดหมายได้อย่างมีเหตุผลในเวลาและในบริบทที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าการประมวลผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นหรือไม่ โดยยกตัวอย่างกรณีที่อาจใช้ฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมได้ เช่น การประมวลผลเพื่อป้องกันการฉ้อโกง ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม ฐานทางกฎหมายนี้มีความยืดหยุ่นค่อนข้างมาก จึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี A29WP ให้ความเห็นไว้ว่า บทบัญญัติตาม GDPR Article 6(f) กล่าวถึงฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบที่ต้องมีการบ่งชี้ คือ (1) เป็นประโยชน์ที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมหรือบุคคลที่สาม (ซึ่งข้อมูลถูกเปิดเผย) (2) เป็นการประมวลผลที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการสำหรับวัตถุประสงค์ของประโยชน์ดังกล่าว (3) จะต้องทำให้สมดุลกันกับประโยชน์หรือสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูล โดยจะต้อง (3.1) ประเมินประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมหรือบุคคลที่สาม (3.2) ประเมินผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูล (3.3) ทำให้สมดุลกัน (3.4) ปรับใช้มาตรการในการคุ้มครองข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะส่งผลต่อเจ้าของข้อมูล[67]

จากหลักกฎหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ททท. ทั้งสองสำนักงาน อาจใช้ฐานเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ ซึ่งรวมถึงการแชร์ฐานข้อมูลรายละเอียดการติดต่อให้กับผู้เข้าร่วมงานคนอื่น ๆ เนื่องจากเจ้าของข้อมูลสามารถคาดหมายได้ในขณะส่งมอบข้อมูลให้ ททท. ซึ่ง ททท. ได้แจ้งรายละเอียดดังกล่าวไว้ในหนังสือเชิญเข้าร่วมงานเรียบร้อยแล้ว ประกอบกับประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะเกิดขึ้นกับ ททท. ไม่เกินไปว่าประโยชน์และสิทธิ เสรีภาพของเจ้าของข้อมูลที่จะได้รับจากการประมวลผลดังกล่าว โดย ททท. จะต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการรักษาความปลอดภัยข้อมูล เช่น การเข้ารหัสฐานข้อมูลและส่งมอบรหัส

---

[66] Article 4 (11), 7, and 13 of GDPR; Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 15/2011 on the Definition of Consent**, 01197/11/EN WP187, (Adopted on 13 July 2011), p.9,21.

[67] Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 06/2014 on the Notion of Legitimate Interests of the Data Controller under Article 7 of Directive 95/46/EC**, 844/14/EN WP217, (Adopted on 9 April 2014), p.23-34.

ให้กับผู้เข้าร่วมงานเท่านั้น ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม ททท. ทั้งสองสำนักงานจะต้องมีการเก็บรวบรวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษไปพร้อมกัน ดังนั้น เพื่อให้ ททท. สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน จึงควรงดเว้นการรับข้อมูลในรูปแบบของวาจา และส่งแบบฟอร์มลงทะเบียนในรูปแบบลายลักษณ์อักษรซึ่งระบุข้อความขอความยินยอมให้ ททท. สามารถประมวลผลข้อมูลแต่ละประเภทเพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะต้องมีการแชร์ข้อมูลอะไรให้กับบุคคลหรือหน่วยงานใดบ้าง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักที่ GDPR กำหนดไว้

ประเด็นถัดไป ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส จะสามารถโอนข้อมูลส่วนบุคคล (ชื่อ/นามสกุล/อีเมล) ของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการไปยังบริษัทนำเที่ยวและผู้ประกอบการที่พักต่าง ๆ ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยได้หรือไม่ กรณีนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่าเป็นการโอนข้อมูลไปยังประเทศทั้งสามซึ่งอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ใน Chapter V ของ GDPR หรือไม่ ซึ่ง EDPB กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาไว้ดังนี้ (1) ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผล (“ผู้ส่งออก”) จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของ GDPR (2) ผู้ส่งออกเปิดเผยข้อมูลโดยการโอนหรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใดที่ทำให้ข้อมูลสามารถเข้าถึงได้โดยผู้ควบคุมอื่น ๆ ผู้ควบคุมร่วม หรือผู้ประมวลผล (ผู้นำเข้า) (3) ผู้นำเข้าอยู่ในประเทศที่สาม (ประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปและไอซ์แลน ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์)[68] ดังนั้น จากกรณีข้างต้น จึงถือว่า ททท. ทั้งสองสำนักงานมีการโอนข้อมูลไปยังประเทศที่สาม และเนื่องจากประเทศไทยไม่ได้รับการรับรอง (Adequacy Decision) โดยสหภาพยุโรปว่ามีระดับในการคุ้มครองข้อมูลที่เพียงพอ ททท. ทั้งสองสำนักงานจึงอาจโอนข้อมูลไปได้หากมีมาตรการป้องกันที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ของ GDPR Article 46 เช่น การจัดทำ Standard Contractual Clauses ระหว่าง ททท. สำนักงานที่โอนข้อมูลกับหน่วยงานผู้รับโอนข้อมูลในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ถูกโอนออกไปยังประเทศที่สามจะได้รับการคุ้มครองในระดับที่สูงเช่นเดียวกับข้อมูลที่ถูกประมวลผลในสหภาพยุโรป โดยสหภาพยุโรปได้จัดทำและรับรองแบบฟอร์มของข้อสัญญาดังกล่าวไว้แล้วเพื่อให้องค์กรต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ในบริบทตนได้อย่างเหมาะสม[69]

4.4.2 ททท. สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย

ททท. สำนักงานใหญ่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของบุคลากรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกและควบคุมเวลาเข้าออกงานของบุคลากร ซึ่งเป็นนโยบายของฝ่ายทรัพยากรบุคคลขององค์กร เนื่องจากบุคลากรมีนิติสัมพันธ์กับ ททท. ในรูปแบบของสัญญาจ้างแรงงาน บุคลากรจึงมีสถานะ

[68] European Data Protection Board, **Guidelines 05/2021 on the Interplay between the Application of Article 3 and the Provisions on International Transfers as per Chapter V of the GDPR Version 2.0**, (Adopted on 14 February 2023), p.6-11.

[69] European Data Protection Board, **Recommendations 01/2020 on Measures that Supplement Transfer Tools to Ensure Compliance with EU Level of Protection of Personal Data Version 2.0**, (Adopted on 18 June 2021), p.10-25.

เป็นลูกจ้างที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาจ้างซึ่งประกอบด้วยภาระหน้าที่ในการปฏิบัติตามนโนบายต่าง ๆ ขององค์กร จึงเกิดประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ททท. สำนักงานใหญ่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ภายใต้ฐานทางกฎหมายเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาได้หรือไม่ ในกรณีนี้หากพิจารณาลักษณะของข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือแล้วพบว่า A29WP ได้กล่าวถึงข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือว่าเป็นข้อมูลชีวภาพ (Biometric) ประเภทหนึ่ง[70] ซึ่งมาตรา 26 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดฐานทางกฎหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวที่เกี่ยวกับการจ้างแรงงานไว้ เช่น การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม แต่ไม่ปรากฏฐานทางกฎหมายเป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา ดังนั้น ททท. สำนักงานใหญ่จึงต้องใช้ฐานความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 26 วรรคแรกในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว โดยใช้แบบขอความยินยอมซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ เช่น ในกรณีนี้จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบหนังสือหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงข้อมูลที่จะมีการจัดเก็บ วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย โดยแยกส่วนของข้อความขอความยินยอมจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน ใช้ภาษาที่อ่านง่าย เข้าใจได้ง่าย ไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ฯลฯ[71]

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วพบว่าสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทยในบริบทของ ททท. ก็คือ การที่ททท. มีสำนักงานตั้งอยู่หลายประเทศ มีการดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลาย จึงทำให้มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากและมีความหลากหลาย และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจต่าง ๆ ททท. จำเป็นต้องมีการโอนหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้กับบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้น การขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมายและการปรับใช้หลักกฎหมายที่เพียงพอของบุคลากรก็อาจส่งผลให้ ททท. มีแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทั้งหลายดังกล่าวอาจทำให้ ททท. ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ ททท. อยู่ภายใต้บังคับได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงที่ ททท. จะมีความรับผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย อันจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือขององค์กรและประเทศชาติต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของททท. ในการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว โดยที่ไม่เป็นการก่อให้เกิดภาระหน้าที่ให้กับ

[70] Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 3/2012 on Developments in Biometric Technologies**, 00720/12/EN, (Adopted on 27 April 2012), p.4.

[71] มาตรา 19 และ 23 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562

บุคลากร ททท. มากเกินไปจนกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ และจะส่งผลระยะยาวในลักษณะเป็นการป้องกันหรือลดอัตราการเกิดขึ้นของปัญหาและอุปสรรคในอนาคต รวมทั้งเป็นการวางแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ขององค์กรในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 จัดทำแผนผังข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของ ททท.

เพื่อเป็นการควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมของ ททท. ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของ ททท. ททท.จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับแผนผังข้อมูลส่วนบุคคล (Data Mapping) ที่อยู่ในความครอบครองของ ททท. อย่างละเอียด ผู้วิจัยจึงแนะนำให้ ททท. จัดทำแผนผังข้อมูลฯ ของแต่ละสำนักงาน โดยแยกเป็นแต่ละฝ่ายงานและแยกเป็นรายกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการข้อมูลได้ง่าย เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะต้องทำให้มีความทันสมัยอยู่เสมอและจะต้องมีการทบทวนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งข้อมูลในแผนผังดังกล่าวนอกจากจะทำให้ ททท. สามารถควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้ว ก็ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อีกด้วย เช่น แบบบันทึกรายการกิจกรรมการประมวลผล (Records of Processing Activities (RoPA))[72] นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คู่มือขององค์กรในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ฯลฯ[73]

รายละเอียดที่ปรากฏในแผนผังข้อมูลฯ ของแต่ละฝ่ายงานจะประกอบด้วยลักษณะของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานที่ในการจัดเก็บข้อมูล (Server หรือ Cloud) รูปแบบในการจัดเก็บข้อมูล (เอกสารหรือไฟล์ข้อมูล) กำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูล มาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล ผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ การโอนหรือเปิดเผยข้อมูลให้บุคคลหรือองค์กรภายนอก และข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมและเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล ซึ่งในกรณีนี้ องค์กรกำกับดูแลด้านคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศฝรั่งเศส (CNIL) ได้มีการเผยแพร่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ 6 กระบวนการและเครื่องมือสำหรับภาคธุรกิจในการเตรียมตัวเพื่อปฏิบัติตาม GDPR โดย CNIL

---

[72] GDPR Article 30 กำหนดหน้าที่สำหรับองค์กรที่มีสถานะเป็นผู้ควบคุมและผู้ประมวลผล ให้ต้องจัดทำและเก็บรักษาแบบบันทึกรายการกิจกรรมการประมวลผล (Records of Processing Activities (RoPA)) ไว้เพื่อแสดงให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม (Supervisory Authority) เมื่อได้รับการร้องขอ และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 39 และ 40 (3) กำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องจัดทำและเก็บบันทึกรายการกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคลสามารถตรวจสอบได้

[73] ผู้วิจัยจัดทำแผนผังข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละฝ่ายงานของ ททท. โดยมีปรากฏรายละเอียดในเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่ง ททท. จะนำข้อมูลไปบริหารจัดการและพัฒนาโปรแกรมเพื่อใช้ในการจัดทำแผนผังการเคลื่อนไหวของข้อมูล (Data Flow Diagram) ต่อไป

ระบุชัดเจนว่า การจัดทำและเก็บรักษาแผนผังข้อมูลส่วนบุคคล (Data Mapping) ขององค์กร ถือเป็นกระบวนการลำดับต้นที่ภาคธุรกิจจะต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถทราบรายละเอียดของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลขององค์กร ซึ่ง CNIL ได้แนบเอกสารซึ่งเป็นแบบฟอร์มตัวอย่างสำหรับการจัดทำแผนผังข้อมูลดังกล่าวร่วมด้วย[74] จึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การจัดทำแผนผังข้อมูลฯ ขององค์กรถือเป็นกระบวนการขั้นต้นที่สำคัญสำหรับทุกองค์กรที่ต้องการปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทขององค์กรให้เกิดความมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเนื่องจาก ททท. มีระบบ Server ซึ่งมีมาตรการในการรักษามั่นคงความปลอดภัยที่เป็นไปตามมาตรฐานของ ISO ต่าง ๆ รวมทั้งมีระบบโปรแกรมที่สามารถพัฒนาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการแผนผังข้อมูลดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงแนะนำให้ททท. จัดทำแผนผังข้อมูลโดยใช้ระบบโปรแกรมขององค์กรและเก็บรักษาไว้ในระบบ Server ขององค์กร

นอกจากนั้น เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจโครงสร้างการเคลื่อนไหวของข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของ ททท. และกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าวได้ง่ายขึ้น องค์กรควรจัดทำแผนผังการเคลื่อนไหวของข้อมูล (Data Flow Diagram) เพิ่มเติม ซึ่งในกรณีนี้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลของสหภาพยุโรป (European Data Protection Supervisory (EDPS)) แนะนำให้มีการจัดทำแผนผังการเคลื่อนไหวของข้อมูลของกระบวนการดำเนินงาน (Data Flow Diagram of Process) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แผนภาพ (Flowchart) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างคำอธิบายที่เป็นระบบของการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลขององค์กรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ GDPR กำหนดไว้[75]

5.2 จัดทำคู่มือในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปและไทย

เพื่อให้ ททท. สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาต่าง ๆ มีแนวทางในการปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความชัดเจน มีมาตรฐานเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยแนะนำให้ ททท. จัดทำคู่มือในการปฏิบัติตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละสำนักงาน เนื่องจากแต่ละสำนักงานของ ททท. จะตั้งอยู่ในเขตของประเทศที่แตกต่างกัน ซึ่งประเด็นเรื่องสถานที่ตั้งถือเป็นเงื่อนไขตามกฎหมายประการหนึ่งที่จะทำให้สำนักงานนั้น ๆ อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศที่สำนักงานนั้นตั้งอยู่ ซึ่งในแต่ละประเทศอาจมีการกำหนดบทบัญญัติเฉพาะเพิ่มเติม เช่น ททท. สำนักงานแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมัน อยู่ภายใต้บังคับที่จะต้องปฏิบัติตาม GDPR และ the Federal Data Protection Act (BDSG) ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของประเทศเยอรมัน โดย BDSG

[74] CNIL, “Comment se préparer au règlement européen sur la protection des données ?,” [online] Available from : https://www.cnil.fr/fr/comment-se-preparer-au-reglement-europeen-sur-la-protection-des-donnees [1 March 2024]

[75] European Data Protection Supervisory, **Flowcharts and Checklists on Data Protection**, (2020).

กำหนดหลักเกณฑ์ที่มีความเฉพาะเพิ่มเติมไปจาก GDPR เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพจากกล้องเพื่อเฝ้าระวังในพื้นที่สาธารณะซึ่งสามารถดำเนินการได้ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้ 1. สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ 2. เพื่อใช้สิทธิในการพิจารณาอนุญาตหรือปฏิเสธการเข้าพื้นที่ 3. เพื่อใช้ในการคุ้มครองประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจง และจะต้องมีการแจ้งชื่อและข้อมูลติดต่อของเจ้าของผู้ควบคุมข้อมูลให้เจ้าของข้อมูลทราบด้วย ฯลฯ[76] นอกจากนั้น ททท. สำนักงานแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมัน จะต้องปฏิบัติตามแนวทางเฉพาะที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศเยอรมัน (Federal Commissioner for Data Protection and Freedom of Information (BfDI)) เพิ่มเติมด้วย

ด้วยเหตุที่บริบทการทำงานของบุคลากรในแต่ละสำนักงานสาขามีความแตกต่างกัน เช่น บางสำนักงานจำเป็นต้องมีการจ้างบริษัทเพื่อเข้ามาบริหารจัดการงานในบางกิจกรรม หรือบางสำนักงานมีงบประมาณน้อยสำหรับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลขององค์กร ฯลฯ จึงอาจทำให้ต้องมีการกำหนดแนวทางที่มีความแตกต่างกันเพื่อให้แนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง ไม่สร้างภาระและค่าใช้จ่ายที่มากเกินความจำเป็น ซึ่งในเรื่องนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ของททท. ในฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลที่จะต้องปฏิบัติตามหลัก Data Protection by Design and by Default ซึ่ง EDPB แนะนำว่าหลักการดังกล่าวองค์กรจะต้องพิจารณาเป็นลำดับต้น ๆ เมื่อมีการประมวลผลข้อมูล กล่าวคือ ต้องทำให้แน่ใจว่ามีมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมทั้งที่เกิดขึ้นโดยการออกแบบและการตั้งค่าเริ่มต้น ในส่วนของการออกแบบ ผู้ควบคุมข้อมูลควรจะสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีการใช้มาตรการทางเทคนิคและมาตรการขององค์กรที่เหมาะสมในการประมวลผลข้อมูลซึ่งได้ปรับใช้หลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะที่มีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสำคัญ ในส่วนของการตั้งค่าเริ่มต้น ผู้ควบคุมข้อมูลควรกำหนดไว้ว่าข้อมูลที่จะถูกประมวลผลนั้นจะต้องเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นเฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละวัตถุประสงค์เท่านั้น[77] ดังนั้น การจัดทำคู่มือแยกตามสำนักงานจะทำให้ ททท. สามารถบริหารจัดการในเรื่องของปรับใช้หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสำนักงานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยระบุในระเบียบการปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นหน้าที่ที่บุคลากรจะต้องปฏิบัติตามคู่มือ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามก็จะส่งผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี

ในส่วนของรายละเอียดที่ปรากฏในคู่มือจะประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม แบ่งออกเป็นขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ (1) การเก็บรวบรวมข้อมูล : กำหนดช่องทางและวิธีการในการเก็บรวบรวม รวมทั้งข้อมูลที่จะต้องแจ้งเจ้าของข้อมูลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยและประมวลผลข้อมูล (เช่น วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่เก็บรวบรวม ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ฯลฯ)

---

[76] Section 22 (2), 27 and 28 of BDSG

[77] European Data Protection Board, **Guidelines 4/2019 on Article 25 Data Protection by Design and by Default Version 2.0**, (Adopted on 20 October 2020), p.5.

วิธีการแจ้งข้อมูล ฐานทางกฎหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล (2) การจัดเก็บข้อมูล : กำหนดรูปแบบในการจัดเก็บข้อมูล(เอกสาร/ไฟล์ดิจิทัล) สถานที่ในการจัดเก็บข้อมูล (ตู้เก็บเอกสารที่มีกุญแจล็อค/Server/Cloud) มาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลแต่ละประเภท (3) การใช้ข้อมูล : กำหนดผู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูล วิธีการและกระบวนการในการทำลายข้อมูล (4) การเปิดเผย/โอนข้อมูล : บุคคลหรือองค์กรผู้รับโอน วัตถุประสงค์และฐานทางกฎหมายในการเปิดเผย มาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลเมื่อมีการโอน[78] รายละเอียดที่ปรากฏในคู่มือดังกล่าวไม่เพียงแต่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับใช้หลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนเท่านั้น แต่สามารถใช้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงให้เห็นได้ว่า ททท. มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เช่น แนวปฏิบัติดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่า ททท. มีการประมวลผลข้อมูลเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมาย หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักการกำหนดขอบเขตของวัตถุประสงค์ หลักการใช้ข้อมูลให้น้อยที่สุด หลักความแม่นยำ หลักการกำหนดขอบเขตการเก็บรักษา หลักความสมบูรณ์และเป็นความลับ[79] นอกจากนั้น การจัดทำคู่มือดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่จะทำให้แน่ใจได้ว่าได้ว่ามีการปฏิบัติตามกฎหมาย แนวคิดของหลักการนี้คือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายและต้องสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีการปฏิบัติตามหลักกฎหมาย ซึ่ง GDPR กำหนดให้เป็นภาระหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล ดังนั้น ททท. ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในกิจกรรมต่าง ๆ จึงสามารถใช้คู่มือขององค์กรเป็นเครื่องมือในการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบขององค์กรในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน[80]

5.3 จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร

ปัจจัยประการสำคัญที่จะทำให้การปรับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของ ททท. มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การที่บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน กล่าวคือ เมื่อได้อ่านนโยบายและคู่มือขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว บุคลากรสามารถดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน โดยผู้วิจัยแนะนำให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กรจัดหลักสูตรอบรมพร้อมทั้งวัดผลความรู้เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้งเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายซึ่งอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม และเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันถึงแนวปฏิบัติ

[78] ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ ททท. สำนักงานใหญ่ ททท. สำนักงานแฟรงก์เฟิร์ต และททท. สำนักงานปารีส โดย ททท. ได้เผยแพร่คู่มือดังกล่าวภายในองค์กรทั้งในรูปแบบเอกสารและไฟล์ดิจิทัล

[79] Article 5 of GDPR

[80] Article 29 Data Protection Working Party, **Opinion 03/2010 on the Principle of Accountability**, 00062/10/EN WP173, (Adopted on 13 July 2010), p.9-10.

ใหม่ ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการที่องค์กรกำกับดูแลเผยแพร่คำแนะนำ แนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อร่วมกันค้นหาแนวทางและวิธีการในการแก้ไขหรือกำหนดแนวปฏิบัติใหม่ที่เหมาะสม เป็นไปได้ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งถือเป็นวิธีการในการควบคุมดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

นอกจากนั้น การสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การปรับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ[81] โดยบุคลากรจะต้องทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งทราบแนวทางในการลดความเสี่ยงและการบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนผลกระทบและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงดังกล่าวในกรณีที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้ ซึ่งก็คือมีความรับผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย และในท้ายที่สุดก็จะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กรและประเทศไทยต่อไป สำหรับแนวทางในการสร้างความตระหนักดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยการจัดอบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์ คลิปวิดีโอ ฯลฯ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เช่น การตอบคำถามชิงรางวัลในงานสัมมนาบุคลากรประจำปี ฯลฯ รวมทั้งการจัดทำคู่มือขององค์กรในการปฏิบัติตามกฎหมายก็สามารถทำให้บุคลากรเกิดความความตระหนักได้เช่นกัน การที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กรจัดให้มีหลักสูตรอบรม และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมายและสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลและคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้น นอกจากจะส่งผลดีต่อการปรับใช้กฎหมายในบริบทขององค์กรแล้ว ยังถือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนของภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ GDPR และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ กำหนดไว้อีกด้วย กล่าวคือ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กรมีหน้าที่ให้คำแนะนำรวมทั้งตรวจสอบควบคุมดูแลบุคลากรให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่ง GDPR ให้ความหมายรวมถึง การมอบหมายความรับผิดชอบ การสร้างความตระหนัก การจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลและการตรวจสอบที่เกี่ยวข้อง[82]

---

[81] European Data Protection Board, “Secure Personal Data (Organisational Measures_Raising User Awareness),” [online] Available from : https://www.edpb.europa.eu/sme-data-protection-guide/secure-personal-data_en [1 March 2024]

[82] Article 39 of GDPR และมาตรา 42 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พุทธศักราช 2562